

179 H25 ✓
inl
002193
3
13

INFO-SCOOP

Voorwoord

Voor u ligt de 2e Info-Scoop met een nieuw jasje. In deze Info-Scoop treft u de volgende onderwerpen aan: een overzicht van de gebeurtenissen in het voormalige Joegoslavië (blz 1), een overzicht van de laatste gebeurtenissen in het Midden-Oosten (blz 6), een opsomming van de gebeurtenissen in Angola (blz 8), een overzicht van de gebeurtenissen in Burundi en Rwanda (blz 10) en tot slot stelt een nieuw lid van 101 MIPel zich voor door middel van een artikel over de Kroatische luchtmacht (blz 13).

GEBEURTENISSEN IN HET VOORMALIGE JOEGOSLAVIË

van 01 juli t/m 26 juli 1995

Smi Nieboer

Inleiding

In deze samenvatting wordt de situatie van 01 juli t/m 26 juli 1995 behandeld onderverdeeld in:

- Republieken van het voormalig Joegoslavië
- Bosnië-Herzegovina:
 - *politieke aspecten
 - *militaire aspecten
 - *VN en EU
- Overige landen in Oost-Europa

REPUBLIEKEN VAN HET VOORMALIGE JOEGOSLAVIË

KROATIË:

Opstandige Serviërs uit de Krajina-regio in Kroatië hebben op 17 juli een infanterie-aanval uitgevoerd op de Kroatische plaats Osijek in het oosten van het land. Eén Kroatische militair kwam hierbij om het leven en vijf soldaten raakten gewond. Het was de eerste maal dat de Serviërs een aanval op de stad lanceerden sinds de VN

in 1992 posities innamen tussen de Krajina-Serviërs en de Kroaten.

Tijdens een bijeenkomst in het Zwitserse Geneve hebben ministers van acht islamitische landen behorend tot de organisatie van de islamitische conferentie (OIC) het VN-wapenembargo jegens de moslims ongeldig verklaard. Het OIC bestaat uit: Iran, Turkije, Pakistan, Marokko, Egypte, Saudi-Arabië, Maleisië, Pakistan en Senegal. De Ministers van Buitenlandse Zaken van voornoemde landen hebben afgesproken om Bosnië-Herzegowina alle mogelijke vormen van steun te geven om de Federatie van de Bosnische-Moslims en Kroaten te versterken.

UNPA's/SERVISCHE KRAJINA:

De VN-vredesmacht is bang dat het Kroatische leger opnieuw een offensief zal beginnen tegen de Serviërs, die een kwart van het land in handen hebben. Waarnemers melden dat de Kro-

aten troepen samentrekken rond het Servische bolwerk Knin. Een VN-Functionaris verwacht dat de verbindingroute van Zagreb naar Split het doel van de Kroaten zal zijn. Een Kroatische aanval op Knin zou de doodklap betekenen voor het toch al haperende vredesproces.

WEST SLAVONIË

Het Kroatische regeringsleger, de HV, heeft bij de verovering van West-Slavonië in mei dit jaar de mensenrechten geschonden. Dit schrijft de VN-rapporteur voor de rechten van de mens in ex-Joegoslavië, de voormalige Poolse premier, Mazowiecki. Volgens Mazowiecki hebben de soldaten van het Kroatische regeringsleger - met opzet dan wel onbedoeld - tijdens de verovering met automatische wapens het vuur geopend op burgers. De schendingen zijn volgens de rapporteur "ernstig van karakter".

SERVIË:

In Servië worden de laatste tijd zeer veel mannelijke Servische vluchtelingen, afkomstig uit gebieden die in handen zijn van Kroaten of de Moslims, onder dwang naar het front gestuurd.

Zonder uitleg, huiszoekingsbevel, of arrestatiebevel worden mannen door de politie opgepakt en naar de frontlijn gedeporteerd. Zelfs oude mannen van over de zestig en jongens van zestien, worden meegenomen en hardhandig bijeengedreven in brandweer- en politie kazernes. De meesten worden door de Kroatische en Bosnische Serviërs als schietschijf in de eerste linies gebruikt. Deze mannen worden als deserteurs behandeld en blootgesteld aan verschillende vormen van zowel geestelijke als lichamelijke mishandeling.

Het Servische regime ontkent simpelweg dat de deportaties plaatshebben. Er zou slecht sprake zijn van een "georganiseerde persoonscontrole".

KOSOVO:

Een rechtbank in Pristina, de hoofdstad van de Servische provincie Kosovo, heeft op 17 juli 72 Albanezen tot gevangenisstraffen veroordeeld. De 72 veroordeelden werden ervan beschuldigd in december 1992 in het geheim "een ministerie van Binnenlandse Zaken van de republiek Kosovo" te hebben opgericht met het doel de provincie los te maken van Servië.

MACEDONIË (FYROM):

De VN secretaris-generaal Boutros Boutros Ghali hoopt nog steeds een oplossing te vinden voor het conflict tussen Griekenland en Macedonië. Athene beschouwt Macedonië als een deel van Griekenland. Zo stelde Griekenland en handelsblokkade in tegen Macedonië met als doel de Macedoniërs er toe te bewegen om een Grieks symbool uit hun nationaal wapen te halen.

BOSNIË-HERCEGOVINA

BOSNIË-HERCEGOVINA POLITIEK:

Jordanië en Israël gaan samen een hulpprogramma voor Bosnië coördineren. Het betreft een

humanitaire luchtbrug voor voedsel en medische hulp voor de Bosnische moslims.

In de Amerikaanse Senaat tekende zich een ruime meerderheid af voor een bindende resolutie waarin president Clinton wordt opgedragen het wapenembargo van de VN tegen Bosnië-Herzegowina eenzijdig op te heffen.

BOSNIË-HERCEGOVINA MILITAIR:

De krachtmeting tussen de VN en de Bosnische Serviërs met betrekking tot de route over de berg Igman naar Sarajevo is nog steeds gaande. De Franse VN-militairen schoten meerdere keren met zwaar geschut op de Servische stellingen die VN-konvooien onder vuur namen. Een VN-woordvoerder zei verder te geloven dat de Serviërs beschikken over moderne nachtkijkers.

De Bosnische Kroaten hebben op 12 juli alsnog de toestemming gegeven voor de stationering van de snelle-reactiemacht (RRF) die de VN-militairen in Bosnië moeten beschermen.

Ruim achthonderd Britse en Franse militairen van de "snelle-reactiemacht (RRF) welke 23 juli naar Sarajevo werden gedirigeerd, hebben zich ingegraven op de berg Igman. Hun zware artillerie - twaalf 105 mm-kanonnen en zes 120 mm-mortieren - is operationeel.

BIHA -POCKET:

Een Servische straaljager heeft op 5 juli vier raketten afgevuurd op de waterkrachtcentrale in de Moslim-enclave Bihac, de enige bron van elektriciteit voor de 160 duizend Moslims in de enclave. De vier raketten misten echter hun doel. Hoewel de VN boven Bosnië een vliegverbod hebben ingesteld, stijgen Servische jagers de laatste weken regelmatig op om doelen in het noordwesten van Bosnië te

bombarderen.

Op alle fronten rond Biha is de afgelopen tijd hevig gevochten tussen enerzijds het Bosnische regeringsleger (BiH) dat de enclave verdedigt en anderzijds de gecombineerde strijdkrachten van de Kroatische en de Bosnische Serviërs en de troepen van de moslim-rebel Fikret Abdic. Sinds het begin van het offensief (19 juli), hebben de aanvallende Serviërs zeker 75 vierkante kilometer van de enclave veroverd en tweeduizend mensen op de vlucht gedreven. Het verlies van dit grondgebied is cruciaal, aangezien het om twintig procent van de totale landbouwgrond van de enclave gaat en de oogst op de velden staat. In Bihac is de voedselsituatie voor de 180.000 ingesloten moslims al maanden dramatisch.

De EU-onderhandelaar Carl Bildt heeft gewaarschuwd dat de strijd in Bihac het begin kan zijn van "een belangrijke oorlog" als de Kroaten in het Servische offensief aanleiding zien voor een aanval op de Kroatische Serviërs.

NOORD-BOSNIË-HERCEGOVINA:

Tuzla:

De Bosnische regering heeft 21 juli onverwacht besloten het merendeel van de vluchtelingen uit Srebrenica, die waren ondergebracht in een tentenkamp bij het vliegveld in Tuzla, te evacueren. Ongeveer 1500 vluchtelingen mochten in het kamp blijven. Tien bussen werden ingezet om de overige 4500 mensen te vervoeren. Een deel werd overgebracht naar dorpjes rond Tuzla, andere naar Gradacac en Brcko, niet ver van de frontlijn. Hulpverleners van de VN reageerden verbaasd op het besluit, waaraan "veiligheidsredenen" ten grondslag zouden liggen. Deze evacuatie werd na enkele dagen zonder opgave van redenen beëindigd.

OOST-BOSNIË-HERCEGOVINA

Gorazde:

De Bosnische crisisconferentie in London heeft 21 juli besloten dat een Bosnisch-Servische aanval op Gorazde "substantieel" en beslissend zal worden beantwoord. De Britse minister van Buitenlandse Zaken Malcolm Rifkind signaleerde op de conferentie "sterke steun" voor het gebruik van de luchtmacht, maar er waren ook landen die zich bezorgd toonden over bombardementsaanvallen. Een van die landen bleek Rusland. Minister Kozyrev van Buitenlandse Zaken liet van het idee weinig heel.

De Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken van Mierlo had "vijf echte punten gesignaleerd" waarover de deelnemers het eens waren:

1. er is een unanieme conclusie, dat Unprofor in Bosnië moet blijven;
2. er wordt een zeer grote waarde gehecht aan het behoud van Gorazde;
3. het "intrigerende nieuwe element" dat het luchtwapen gebruikt gaat worden wanneer de Bosnische Serviërs een nog te trekken lijn rond Gorazde overschrijden;
4. er gaat een extra Brits bataljon naar Sarajevo;
5. als het wapenembargo tegen Bosnië wordt opgeheven, vertrekt UNPROFOR.

Zepa:

Bosnische Serviërs hebben vrijdag 14 juli het offensief geopend op het "veilige gebied" Zepa. De Serviërs zijn vanuit het zuiden de enclave binnengetrokken. De stad Zepa werd beschoten en enkele dorpen eromheen zouden in brand zijn gestoken. De VN-observatieposten in de enclave zijn bijna allemaal gevallen. De Serviërs hadden 79 Oekraïense VN'ers en de Moslimstrijders een ultimatum gesteld om hun wapens neer te leggen. De in het nauw gedreven Moslim-strijders hadden ten noorden van Zepa Oekraïense blauwhelmen gegijzeld en

gedreigd hen als menselijk schild te gebruiken als de NAVO overging tot het bombarderen van Servische stellingen.

Na twee weken durende beschietingen hebben de moslim-verdedigers zich overgegeven. De Bosnische regering heeft de val van Zepa tegengesproken; volgens haar gaat het bij het overgave-akkoord slechts om een "Servisch ultimatum".

Srebrenica:

Na een strijd van zes dagen werd de moslim-enclave Srebrenica door VRS ingenomen, een chronologisch overzicht:

Op donderdag 6 juli werden de beschietingen van de Serviërs op de enclave Srebrenica en de observatieposten van Dutchbat heviger. Toen de volgende dagen observatiepost 'Foxtrot' nog steeds hevig onder vuur lag, besloten de zeven Nederlandse VN-soldaten aldaar om zich terug te trekken met hun pantservoertuig. Bij het doorschrijden van de linies van de Bosnische regeringstroepen wordt het vuur op hen geopend. De 25-jarige boordschutter Raviv van Rensen komt hierbij om het leven.

Op zondag 9 juli namen Serviërs acht Nederlandse blauwhelmen gevangen van de observatiepost 'Uniform'. Ze werden door de Serviërs overgebracht naar de plaats Bratunac. Later op de dag vielen ook de posten 'Kilo' en 'Sierra'. Ook de blauwhelmen van deze waarnemingsposten vielen in Servische handen. Nadat de volgende dag ook de observatiepost 'Delta' opgegeven was, loopt Srebrenica vol met vluchtelingen. Op het hoofdkwartier van Dutchbat, in het dorp Potocari, vielen enkele granaten. De Serviërs bestookten Srebrenica onophoudelijk en stelden een ultimatum: de meer dan 40.000 bewoners en de 450 blauwhelmen moesten de enclave binnen 48 uur verlaten. Dinsdag 11 juli vallen Nederlandse F-16 piloten Servische tanks aan en schakelen een Servische tank uit. Dit brengt de Servische

aanval tot staan.

De Servische infanterie liep in de middag een Nederlandse stelling onder de voet, onder dreiging Srebrenica en Potocari "met de grond gelijk te maken" commandant Karremans en de dertig gevangen blauwhelmen te zullen doden. De Servische opmars was inmiddels aangekomen in het goeddeels verlaten Srebrenica. De blauwhelmen trokken zich met tienduizenden inwoners terug op Potocari. Hiermee was de val van Srebrenica een feit.

De situatie in Potocari was zorgwekkend, daar het hoofdkwartier van Dutchbat maar geschikt was voor het huisvesten van 200 blauwhelmen. De commandant Karremans van Dutchbat kwam een staakt-het-vuren overeen met Bosnische militaire leider, generaal Mladic.

Het kabinet en de Tweede Kamer vroegen toestemming aan de Bosnische Serviërs om uit de enclave te vertrekken. Dit werd op woensdag 19 juli toegestaan en Dutchbat verliet de voormalige enclave op vrijdag 21 juli met al het materieel.

Minister Pronk van Ontwikkelingssamenwerking zegt dat in Srebrenica duizenden Moslims zijn vermoord. Hij sprak na zijn bezoek aan Tuzla en Sarajevo openlijk over *genocide*.

Minister van Mierlo van buitenlandse zaken was in woede ontstoken over zijn Franse collega De Charette die Nederland had verweten, volgens een bericht van het persbureau Reuters, dat de Nederlandse militairen medeplichtig waren aan etnische zuiveringen in Srebrenica. De Franse ambassadeur D. Bernard werd op het ministerie van buitenlandse zaken ontboden, nadat minister Van Mierlo zelf het persbericht in twijfel had getrokken.

Op 17 juli komen 75 Dutchbat-militairen aan op Soesterberg. De terugkerende blauwhelmen kwamen vrij nadat de Bosnische Serviërs hen een week in gijzeling hadden

gehouden.

De Nederlandse bataljonscommandant Karremans en de militairen van Dutchbat hebben met elkaar afgesproken geen mededelingen over de gebeurtenissen in Srebrenica te doen vóór alle manschappen vrij zijn.

CENTRAAL - BOSNIË - HERCEGOVINA:

Een Nederlandse VN-waarnemer is op 21 juli door de BiH in Vares gevangen genomen. De reden van de gevangenneming was onbekend. Twee dagen later is de waarnemer ook weer vrijgelaten.

Sarajevo:

Het hoofdkwartier van de VN in Sarajevo werd op 2 juli getroffen door een mortiergranaat, naar alle waarschijnlijkheid afgevuurd door de Bosnische Serviërs. De Serviërs bleven doorgaan met zware beschietingen op de Bosnische hoofdstad, waardoor een groep Franse VN-militairen op de enige uitvalsweg over de berg Igman onder vuur kwamen te liggen. De Fransen losten een waarschuwingsschot, zonder het gewenste resultaat. Daarop schoten de Fransen terug met het zwaarste geschut - een 120 mm mortier - dat ze hebben.

Het was de eerste keer dat VN-militairen gebruik maakten van het zware geschut.

Een Frans gevechtsvliegtuig type Mirage 2000-D heeft 23 juli in een niet door de NAVO gesanctioneerde actie een lasergeleide bom van 1000 kilo gegooid op een doel in Pale. Dat schrijft het Franse dagblad *Libération*. Volgens het blad zou de woning van een naaste medewerker van de Bosnisch-Servische "president" Radovan Karadzic zijn getroffen. President Jacques Chirac, die op staatsbezoek is in diverse Westafricaanse landen, zou *Opération Rakam 1* persoonlijk vanuit de Senegalese hoofdstad Dakar hebben bevolen nadat zondagmorgen 23 juli

opnieuw twee Franse blauwhelmen omkwamen door een Bosnisch-Servische mortieraanval.

Libération beweerde dat een verkenningsvliegtuig (waarschijnlijk een Mirage F1CR/F1CT) de schade opnam van een Franse vergeldingsaanval voor de Servische mortierbeschieting - *damage assessment* behoort tot de standaardprocedures in Bosnië - in gezelschap was van voornoemde Mirage 2000-D gevechtsvliegtuig. Dat enkele uren eerder was opgestegen van zijn thuisbasis Mont-de-Marsan (Frankrijk). Door op enkele meters van elkaar te vliegen, waren de twee vliegtuigen op de beeldschermen van de AWACS-radarvliegtuigen van de NAVO slechts als één radar-echo waar te nemen. Bij het maken van een grote bocht over Pale zou de Mirage zijn bom (waarschijnlijk een MATRA BGL 1000 laser-guided bom) hebben laten vallen. De Bosnische Serviërs hebben een bomaanval ontkend.

VERENIGDE NATIES / EUROPESE UNIE

VERENIGDE NATIES / EUROPESE UNIE / NAVO:

Servische strijders hebben op 7 juli met zware artillerie geschoten op helikopters van de VN in Konjic, ten zuidwesten van Sarajevo. Eén van de helikopters die bijna werd geraakt stond klaar om de EU-bemiddelaar Carl Bildt naar de havenstad Split te brengen. Bildt vertrok onmiddellijk na de aanval.

Eerder op de dag was de EU-gezant over de weg uit Sarajevo naar Konjic gereden. Een militair konvooi van de VN vóór hem werd beschoten door een Servische tank.

Voor het eerst in de naoorlogse geschiedenis kunnen Duitse troepen binnenkort buiten het NAVO-gebied bij gevechtshandelingen betrokken raken.

Dat staat vast nu de Bondsdag heeft ingestemd de VN-eenheden in Bosnië met een Bundeswehr-contingent van maximaal 1.700 man te steunen bij

hergroeperingen of een eventuele aftocht.

Het contingent moet half augustus operationeel zijn en zal bestaan uit een mobiel ziekenhuis in Split, transporteenheden (onder meer 20 Transall-vliegtuigen) en acht Tornado's.

VN-TRIBUNAAL:

Het Internationaal Tribunaal voor Oorlogsmisdaden in het voormalige Joegoslavië heeft op 25 juli de Bosnisch-Servische leider Karadzic, zijn legercommandant generaal Mladic en de Kroatisch-Servische leider Martić in staat van beschuldiging gesteld. Zij worden ondermeer beschuldigd van *genocide, misdaden tegen de mensheid en schendingen van het oorlogsrecht*. Naast de drie kopstukken zijn nog 21 andere van uiteenlopende misdaden verdachte Bosnische-Serviërs officieel in staat van beschuldiging gesteld.

NEDERLANDSE VN-MILITAIRES:

Op 6 juli vertrekken rond de honderd Limburgse Jagers vanaf de vliegbasis Soesterberg naar Split, om daar de Nederlandse blauwhelmen in Simin Han af te lossen.

Ruim honderd Nederlandse mariniers zijn op 11 juli vertrokken naar Split. Vooralsnog gaan de blauwhelmen ervan uit in eerste instantie neer te strijken in Kiseljak.

De mariniers hebben zes mortieren van 120 mm meegenomen die in heuvelachtig terrein 'over de berg heen' kunnen schieten.

De Tweede Kamer is verdeeld over de vraag of er Nederlandse-militairen moeten deelnemen aan de verdediging van de Bosnische enclave Gorazde tegen een mogelijke aanval van de Bosnische Serviërs. VVD-kamerlid Blaauw vond het Franse plan om de snelle interventiemacht, waaronder 180 Nederlandse mariniers naar Gorazde te sturen, dusdanig rammelen dat hij het onverantwoord vond,

soldaten uit ons land daaraan mee te laten doen.

Alle 309 Nederlandse blauwhelmen van Dutchbat 3 uit Srebrenica zijn vrijdag 21 juli in vier konvoeien vertrokken naar het VN-kamp Pleso in de Kroatische hoofdstad Zagreb. De kolonnes, in totaal 127 voertuigen, moesten eerst uren rijden over Servisch grondgebied. Vanuit de Servische plaats Mitrovica, ten westen van Belgrado, moesten ze nog zo'n vierhonderd kilometer naar Zagreb afleggen. Vanuit Nederland werd veel werk gemaakt van de terugkeer van de VN-blauwhelmen. Zondagmiddag 23 juli werd een direct televisie-verslag gedaan van de officiële verwelcoming van Dutchbat in Zagreb. Twee leden van het kabinet waren aanwezig: minister-president Kok, minister Voorhoeve van Defensie. Ook Prins Willem-Alexander en Luitenant-generaal Couzy waren bij de genodigden.

De regeringspartijen PvdA en D66, de bevelhebber der landstrijdkrachten Generaal Couzy, minister Voorhoeve en Europees commissaris Hans van den Broek, hekelen de uitspraken van Dutchbat-commandant overste Ton Karremans waarin bewondering voor de Bosnische Serviërs en hun aanvoerder, generaal Mladic, doorklinken.

Overste Karremans sprak op een na afloop van zijn persconferentie in Zagreb over Mladic als een veldheer die een eerlijke overwinning had geboekt. Verder relativeerde hij de berichten over de slachtingen die de Bosnisch Serviërs hebben aangericht onder de gevangen genomen moslims door erop te wijzen dat het moslimleger in het begin van de oorlog 200 dorpen platgebrand. VVD-kamerlid Korthals wijt de uitlatingen van Karremans aan diens "vermoeidheid".

De voorzitters van de militaire vakbonden vonden dat minister Voorhoeve van Defensie en de generaal Couzy de Dutchbat commandant Karremans niet mogen laten vallen. Voorzitter Snoep van de Algemene

Federatie Militair Personeel (AFMP) vroeg zich af waarom niemand "de mens Karremans" tegen zichzelf in bescherming heeft genomen. De legervoorlichter overste Hartman zei dat er sprake was van een ambtelijk voorbereide tekst, waarna Karremans een aantal persoonlijke interpretaties ten beste heeft gegeven.

Dutchbat heeft de afgelopen weken voor circa vijftien miljoen gulden aan materiaal moeten afstaan aan de Bosnische Serviërs. Het gaat om veertien van de 38 YPR-pantservoertuigen en achttien Mercedes Benz-jeeps, bevestigde het ministerie van Defensie.

Een YPR-pantservoertuig kost 850 duizend gulden, een Mercedes Benz honderdduizend gulden. Vrijwel zeker hebben Serviërs de anti-tank wapens en munitie in beslag genomen. De Bosnisch-Servische generaal Mladic had de overste Karremans toegezegd zich te zullen inspannen het materieel terug te krijgen. Maar Karremans heeft daarvan niets gezien.

BALKAN

ALBANIE:

Op 7 juli werd in Tirana, Albanië's laatste Communistische President Ramiz Alia vrijgelaten. Hij werd in september 1992 gevangen gezet na te zijn beschuldigd van machtsmisbruik.

De VS hebben vanaf een Albanees vliegveld boven Bosnië vluchten laten uitvoeren met onbemande verkenningsvliegtuigjes van het type Gnat 750. Deze voor radar slecht waarneembare toestelletjes, zogeheten UAV's, *Unmanned Aerial Vehicles* zijn uitgerust met sensoren die troepenbewegingen en verplaatsingen van zwaar materieel kunnen waarnemen. De vliegtuigjes kampten echter met technische problemen en werden na verloop van tijd weer terug getrokken. De VS hebben te kennen gegeven nu nog modernere UAV's vanaf Albanese vliegvelden in het Bosnische luchtruim te willen inzetten. Deze UAV's van het type Predator

hebben een spanwijdte van ruim 14 meter en zijn in staat om een heel etmaal op 800 kilometer afstand van het lanceergebied rondjes te cirkelen. De Predator is uitgerust met infrarood-camera's, radarapparatuur en een zogeheten *datalink*, waarmee de informatie direct via een satelliet naar een grondstation kan worden doorgestuurd.

Daarnaast heeft de Predator de beperkte mogelijkheid om zich zelf met behulp van storingsapparatuur te beschermen tegen aanvallen met luchtdoelraketten.

Het is algemeen bekend dat in alle Servische gebieden in het voormalige Joegoslavië beschikken over een "geïntegreerde luchtafweer systeem". NAVO-functionarissen vertelden aan de Duitse krant *Welt am Sonntag* dat onlangs overal in de Bosnisch-servische en Kroatisch-Servische gebieden nieuwe radar-waarschuwingssystemen en luchtafweerbatterijen zijn verzezen. Deze radarapparatuur zou de Serviërs in staat stellen om de NAVO-vliegbewegingen zelfs tot boven Italiaans grondgebied te volgen.

De Amerikaanse luchtmacht ziet naar aanleiding van het neerschieten van een F-16 ook af van het voorgenomen plan om twaalf EF-111A Raven vliegtuigen van de sterkte af te voeren. De Raven EF-111A is een vliegtuig dat geschikt is om radar-systemen te storen d.m.v. SEAD (Suppression Energy Air Defence).

BULGARIJE:

Bulgarije dreigt een wat vergeten land in een verre uithoek van Europa te worden. Net als de andere landen in het Oosten tracht Bulgarije zich sinds zes jaar te ontworstelen aan het socialistische verleden.

Op het gebied van de economie spelen de enorme schade die de sancties tegen ex-Joegoslavië hebben aangericht, het wegvallen van de Comeconmarkt, de relatief eenzijdige economische ontwikkeling van het land in het verleden en de relatieve onbekendheid in het Westen de Bulgaren danig parten.

GEBEURTENISSEN IN HET MIDDEN - OOSTEN

VAN 01 JULI T/M 26 JULI 1995

Driekwart van de Bulgaren moeten zich inmiddels onder de armoedegrens in leven zien te houden. Het politieke leven biedt al vijf jaar het beeld van versplintering, wanorde en polarisatie. Aan de ene kant staat een zeer sterke ex-communistische Bulgaarse Socialistische Partij (BSP).

Aan de andere kant staat een uit de oppositie tegen dat communisme voortgekomen Unie van Democratische Krachten (SDS) die weinig anders doet dan het de BSP zo lastig mogelijk te maken zonder zelf veel bij te dragen tot de wederopbouw van het land.

In Bulgarije zijn twee geloofsgemeenschappen overheersend, namelijk de Bulgaarse orthodoxie en de islam. De godsdienst van de Turkse minderheid en van pomakken, de afstammelingen van de Bulgaren die zich de vijf eeuwen van de Turkse overheersing tot de islam hebben bekeerd. De relatie tussen de beide geloofsgemeenschappen zijn allermintst vrij van spanningen. De islam wordt gezien als gevaarlijk wapen. De islamitische geloofsgemeenschap kent een soort schisma, geconcentreerd rond de persoon van groot-moeftie Nedim Gendzef.

De conflicten illustreren hoe moeilijk Bulgarije het heeft met zijn post-socialistisch transformatie. En sinds een half jaar geleden de ex-communistische BSP bij de verkiezingen een absolute meerderheid behaalde, is de transformatie zelfs nog meer gaan haperen, zowel op politiek als op economisch gebied.

Tint Vissers

Israël-PLO

Op 27 mei jl. hebben PLO-leider Yasser Arafat en de Israëlische minister van Buitenlandse Zaken Shimon Peres gezamenlijk hun voornemen bekend gemaakt om op 1 Juli een akkoord te sluiten over uitbreiding van de Palestijnse autonomie. Het akkoord behelst voornamelijk de volledige terugtrekking van Israëlische veiligheidstroepen uit de Westelijke Jordaanoever (ook Westbank of Westoever), de veiligheidsaspecten van de laatstgenoemde terugtrekking en een blauwdruk voor de nog te houden verkiezingen.

Na het mislukken van het vredesoverleg hebben de Israëlische en Palestijnse leiders getracht de besprekingen weer een nieuw leven in te blazen, met de belofte spoedig weer onderlinge besprekingen te gaan voeren. Wel stonden de partijen voor het feit dat de dead-line van 1 juli niet is gehaald en de meningen over hoe het zelfbestuur moest worden verwezenlijkt bleven verdeeld.

Op 5 juli werd een nieuwe streefdatum voor een akkoord vastgesteld, nl. 25 juli. Arafat en Peres waren het inmiddels eens geworden over de principeregeling, maar moesten het één en ander nog uitwerken. Beiden stonden tijdens deze ontmoetingen onder zware interne druk. Volgens de Israëlische televisie heeft Israël voorgesteld zijn leger eerst terug te trekken uit de zes steden op de Westoever, met uitzondering van Hebron. Israëlische en Palestijnse troepen zouden in de tussentijd gezamenlijke patrouilles uitvoeren in de dorpen, waarna de Palestijnen in juli 1997 de controle zouden verkrijgen over aaneengesloten delen van de Westoever. Verkiezingen voor een Palestijnse raad zouden dan

eind dit jaar kunnen worden gehouden.

De terugtrekking van het Israëlische leger zou met dit plan in fasen moeten worden uitgevoerd. Kort na deze bekendmaking echter, zei Arafat zich te zullen verzetten tegen een gefaseerde terugtrekking. Hij zei dat verkiezingen in geen geval kunnen worden gehouden vóór een volledige Israëlische terugtrekking uit alle bevolkingscentra cq. steden, dorpen, gehuchten en vluchtelingenkampen. Arafats uitspraken weerspiegelen de uitlating van PLO-onderhandelaar Erakat, die zei dat de PLO nooit met een gedeeltelijke terugtrekking heeft ingestemd.

Israël poogt de terugtrekking zo lang mogelijk voor zich uit te schuiven omdat er een oplossing moet komen voor de 130 joodse nederzettingen op de Westoever. De protesten van de Israëlische bevolking bleven ook toenemen, zowel op de Westoever als in de rest van het land. Israëliërs buiten de Westoever vrezden als gevolg van de terugtrekking uit de Westoever een toename van terroristische aanslagen in Israël.

Op 16 Juli 1995 begonnen talloze Israëlische en Palestijnse onderhandelaars aan een nieuwe ronde van besprekingen. Alle journalisten werden geweerd van de plaats waar de besprekingen gehouden werden. Beide partijen verklaarden geen mededelingen te zullen maken omtrent deze versnelde onderhandelingen. Deze onderhandelingen hadden als doel de dead-line van 25 juli te halen. Ondanks de geheimzinnigheid rond de besprekingen wist de Israëlische televisie te melden dat een akkoord niet

voor augustus getekend zou worden. Dan zouden namelijk Rabin en Arafat op uitnodiging van Washington naar de Verenigde Staten afreizen om tezamen met Koning Hoessein van Jordanië en president Moebarak van Egypte op ceremoniële wijze het akkoord te bekrachtigen.

Syrië

De Duitse minister van Buitenlandse Zaken Kinkel riep de Syrische president Assad begin juli op de multilaterale vredesbesprekingen tussen Israël en omringende landen niet te dwarsbomen. Als tegenprestatie bood de Duitse minister Syrië aan de uitstaande schuld, die Syrië bij Duitsland heeft, gedeeltelijk kwijt te schelden. Syrië erkent echter de claim van Duitsland niet en betaalt sinds de Duitse hereniging ook geen schulden meer af. "De Bondsrepubliek is niet de rechtsgeldige opvolger van het voormalige DDR, aldus Syrische diplomaten".

Tevens wees Kinkel op resolutie 425 van de Verenigde Naties.

Deze sommeert alle buitenlandse troepen Libanon zo snel mogelijk te verlaten. Syrië heeft nog steeds ca. 35.000 man gestationeerd in Libanon.

Tijdens vredesbesprekingen over de veiligheid op de Hoogte van Golan tussen Syrië en Israël heeft Syrië zich anderzijds wel flexibel getoond, aldus generaal Amnon Shahak die de onderhandelingen tegenover het Israëlische kabinet verantwoordt. Syrië is bereid te praten over een ongelijkmatige veiligheidsregeling; het is bereid vanaf de huidige bestandslijn een strook van 10 km te demilitariseren voor elke 6 kilometer dat Israël demilitariseert. Tot voor kort was Syrië alleen bereid gelijkmatig te demilitariseren maar Israël wilde daar niet mee instemmen omdat het geografisch gezien benadeeld zou worden (Israël is immers een kleiner land).

Half juli zijn de militaire besprekingen in het vredesoverleg tussen Israël en

Syrië echter in een impasse geraakt. Na enkele dagen pendelen tussen Damascus en Tel Aviv is de Amerikaanse bemiddelaar Dennis Ross er niet in geslaagd een datum vast te stellen voor de hervatting van de besprekingen. Israël stelt Syrië verantwoordelijk voor het ontstaan van de impasse. Syrië zou tegen de afspraak in nieuwe eisen hebben gesteld over de Israëlische terugtrekking uit de Golan alvorens weer aan de onderhandelingstafel te gaan zitten. Premier Yitzhak Rabin heeft inmiddels laten weten dat het hoogst onwaarschijnlijk is dat een vredesakkoord met Syrië zal worden ondertekend voor de Israëlische verkiezingen in 1996.

Israël maakt zich ondertussen zorgen om "Syrische pogingen zich uit te rusten met een atoomwapen". Hiermee wordt bedoeld op de aankoop van een Argentijnse atoomreactor van vijf megawatt voor wetenschappelijk onderzoek, die op verrijkt uranium werkt.

Libanon

Half juli is de strijd in Zuid-Libanon weer tijdelijk opgelaaid. Het Zuid-Libanese leger, de door Israël gefinancierde SLA-militie, viel het zuidlibanese dorpje Nabatijeh aan waarbij twee minderjarige meisjes om het leven kwamen. De slachtoffers werden getroffen door de scherven van een "flechette"-granaat dat krachtens een Geneefse Conventie uit 1949 over oorlogvoering verboden is. De Israëlische premier Rabin uitte kritiek op zijn eigen leger over het incident. Niettemin beantwoordde de Hezbollah-beweging met Katjoesja-raketten die afgevuurd werden op Noord-Israël. Er vielen hierbij geen slachtoffers.

Jordanië

Jordanië werd begin juli getrakteerd op enkele tastbare gevolgen van het vredesverdrag waarmee het regime de sceptische Jordaanse bevolking voor zich hoopt te winnen. Conform het

verdrag begon Israël de beloofde 28 tot 30 miljoen kubieke meter water uit het Meer van Tiberias naar het water noodlijdende Jordanië te pompen. Israël is ook ingegaan op de eis van Jordanië om de ondertekening van een vrij handelsverdrag voorlopig nog uit te stellen. Verder zijn de belangrijkste obstakels uit de weg geruimd voor de kwijtschelding van de Jordaanse schuld aan de Verenigde Staten.

Eind juli maakte de Israëlische premier Rabin ook bekend dat Israël samen met Jordanië een humanitaire luchtbrug naar Bosnië zou beginnen "om het lijden van het Bosnische volk te verzachten". Jordanië is erg bezorgd over het lot van zijn geloofsgenoten in het voormalige Joegoslavië. Na de Fransen en de Britten heeft Jordanië met zijn 3500 VN-militairen het grootste contingent in het Europese brandhaard.

GEBEURTENISSEN IN ANGOLA

van 01 juli tot 26 juli 1995

Tint Elgersma

Het tweede kwartaal verliep zeer voorspoedig voor UNAVEM. De leiders van de twee belangrijkste partijen (MPLA en UNITA) ontmoetten elkaar voor het eerst sinds twee en half jaar. UNITA-leider Savimbi stemde ermee in als vice-president te gaan werken voor president dos Santos. De komst van de blauwhelmen kwam op gang.

Eind juli is het optimisme tamelijk gedempt. Belangrijkste aanleiding hiertoe is het uitblijven van nieuwe ontmoetingen tussen dos Santos en Savimbi. Dergelijke tegenslagen hebben een direct gevolg op de voortgang van de UNAVEM missie. Landen die bijdragen leveren aan de VN-macht vertragen de uitzending van personeel zolang het onduidelijk is welke kant het op gaat in Angola.

Het bezoek van de Secretaris Generaal van de VN, Boutros Boutros Ghali, had een nieuwe impuls moeten geven aan het vredesproces. Uit het verhaal zal blijken dat dat tegenviel.

Ook werd Boutros Ghali geconfronteerd met een aantal serieuze logistieke problemen van de missie in Angola. Het aantal VN'ers is in korte tijd explosief gestegen. Er is een gebrek aan kantoorruimte en bureaus. De Roemeense blauwhelmen zijn al wel gearriveerd, maar kunnen niet naar hun sector omdat de infrastructuur nog niet klaar is. Sommige UNMO's wachten al geruime tijd op helikopters, die ze naar hun werkterrein kunnen brengen. Tevens hebben de UNMO's moeite om goede waarnemingen te doen in gebieden waar de lokale bevolking niet eens het Portugees machtig is, maar alleen Bantu-dialecten. Ook dient men nog hard te werken aan de Assembly Areas waar rebellen en regeringsmilitairen naar toe moeten gaan volgens het tijdschema dat vorig jaar in het vredesprotocol is vast gelegd. Nu de regentijd in aankomst

is, dienen de behuizingen snel van adequate daken voorzien te worden.

Samenvattend, om de vrede te herstellen moet men, zoals men in Angola zegt, nog heel wat levende padden slikken.

Voor dit overzicht is o.a. gebruik gemaakt van de volgende periodieken: The Economist, Le Monde en O Publico.

Overzicht deelnemers UNAVEM III

Boutros Ghali bracht o.a. een bezoek aan de compounds van de eerste blauwhelmen. Zo'n 2.000 man van UNAVEM zijn reeds aanwezig. In totaal heeft de VN zo'n 8.000 man toegezegd.

De hoofdmoot van de UNAVEM III missie bestaat uit 6 bataljons. Hieronder volgt een overzicht van de bataljons en de (geplande) plaats van legering.

Eenheid uit:	Regio	Verwachte aankomst	Provincies
Uruguay	Centraal	Reeds aanwezig	Cuanza Sul en Huambo
India	Noord	Aug/sept	Zaire (p), Uige, Cuanza-Norte en Bengo
Zimbabwe	Noord-Oost	Eind juli	Malanje, Lunda Norte, Lunda Sul, Cabinda
Brazilië	Oost	Aug/sept	Bie en Moxico
Roemenië	Zuid-Oost	Wacht op vervoer nabij Luanda	Cuando Cubango
Kenya	Zuid		Namibe, Cunene, Huila en Benguela

Daarnaast zijn de volgende eenheden actief: - Een Brits Logistiek Bataljon, in de havenstad Lobito, - een Roemeens veldhospitaal in Viana (10km ten zo van Luanda), een Portugese verbindingseenheid in Luanda, een Braziliaanse en Indische genieeenheid, en een Det. Russische heliopperpiloten.

Tevens zijn er zo'n 610 militaire en politiewaarnemers (350 UNMO's en 260 UNPO's) uit de gehele wereld. De UNMO's zijn over Angola verspreid in 60 verschillende zogenaamde teamposts. De teamposts worden bemand door telkens 5 waarnemers. Op de regionale hoofdkwartieren zitten nog eens drie man.

Nederland heeft in het verleden mee gedaan aan de UNAVEM missies I en II. Zo'n 25 Nederlanders gaan nu deel uitmaken van de UNAVEM III missie (15 KL + 10 KMar). Half juli kwam de eerste rotatie van UNAVEM III terug in Nederland, de tweede rotatie was toen reeds vertrokken. In de toekomst zal misschien ook een mijnopruiingseenheid gezonden worden.

Gezondheid

In de provincies Bie en Cuito in Midden Angola zijn minstens 55.000 gevallen van TBC op een totale bevolking van 220.000. Behalve in de provinciale hoofdsteden komt met name in de steden Camacupa en Chitembo de ziekte zeer veel voor. Dit blijkt uit een uitgelekt vertrouwelijk rapport.

De VN heeft eind juli een nieuw rapport laten verschijnen over de gezondheidssituatie van Angolese kinderen. Zo'n 100 kinderen onder de 5 jaar sterven dagelijks in het land. Daarmee heeft Angola het hoogste kindersterftepercentage ter wereld. De belangrijkste doodsoorzaken zijn mazelen, malaria en ondervoeding.

Bezetting Angolese ambassade Moskou

Angolese studenten hebben in Moskou hun ambassade bezet. De ambassade liep 27 maanden achter met het uitbetalen van studiebeurzen. Na de bezetting werd een gedeeltelijke betaling verricht. Een vergelijkbare actie vond, begin dit jaar, plaats op de Angolese ambassade in Lissabon. De studenten ontvangen in principe 300 \$ per maand.

Durrão Barroso bezoekt Luanda

De minister van Buitenlandse Zaken Durão Barroso van Portugal bracht van 3 tot 5 juli een bezoek aan Angola. Het bezoek diende vooral om de economische banden tussen de landen te versterken. Verder sprak men over de schuld van 1 miljard dollar die Angola nog aan Portugal moet terugbetalen en de mogelijkheid dat extra Portugese blauwhelmen de Pakistaanse eenheden gaan vervangen. De Pakistaanse blauwhelmen zijn toegezegd maar niet gekomen.

Boutros Ghali in Angola

Boutros Ghali heeft een bezoek gebracht van 48 uur aan Angola (14 tot 16 juli). Hij heeft gesproken met zowel Dos Santos in Luanda als Savimbi in Bailundo. De VN heeft gepoogd een top 3-bijeenkomst tot stand te brengen (Savimbi, Dos Santos en Boutros Ghali). Dat is echter niet gelukt door de weigering van Savimbi

om naar Luanda te komen. Hij deed dat officieel omdat er onvoldoende garanties waren voor zijn persoonlijke veiligheid. De weigering zou kunnen verbazen omdat Boutros Ghali en Savimbi elkaar reeds 30 jaar kennen.

Tijdens het bezoek van Boutros Ghali stuurde het ministerie van defensie een zeventigtal UNITA leden naar huis die vast zaten in Luanda sinds 1992.

Het bezoek werd overschaduwd door de moordaanslag op een voormalige politiecommandant José Adão da Silva, in Luanda op zaterdag 15 juli in de buurt van het vliegveld. José Adão was in 1991 van regeringszijde overgegaan naar UNITA-zijde. De daders droegen politieuniformen en werden door omstanders overmeesterd. Waarnemers waren vooral verbaasd over de laconie waarmee de regeringsradio over de moord berichtte.

Accepteert Savimbi positie van derde man ?

18 juli - Het Angolese parlement heeft ingestemd met een grondwetswijziging. Middels de wijziging zijn twee vice-presidentschappen gecreëerd. Savimbi zal één van beide gaan bekleden zodra de UNITA voldoende is ontwapend. Tegelijkertijd heeft het parlement zijn eigen zittingsduur opnieuw verlengd. Normaal gesproken zouden er in 1996 opnieuw verkiezingen worden gehouden. De grondwet staat toe deze uit te stellen als het 'onmogelijk is verkiezingen te houden'. Verkiezingen worden nu voorzien voor het jaar 2000.

De grondwetswijziging heeft slechts zin als UNITA er ook mee in stemt. De UNITA-leden in het parlement hebben serieuze kritiek. De zittende president zal bij afwezigheid of tijdelijke ongeschiktheid om zijn ambt uit te oefenen worden vervangen door een vice-president. Echter Savimbi mag de president niet vervangen, dat zal altijd gedaan worden door de andere vice-president. Aan de andere kant, als Savimbi ziek of afwezig is, mag zijn functie niet worden waargenomen door andere UNITA leden. Al met al betekent dit dat Savimbi niet de tweede man van Angola zal worden maar de derde en

het is de vraag of hij daarmee kan instemmen. De MPLA ontkent dat deze regelingen een bepaalde hiërarchie betekenen van de vice-presidentschappen.

Tevens heeft UNITA kritiek op de procedure waarbij het parlement de grondwetswijziging heeft goedgekeurd en de tweede ronde van de presidentsverkiezingen (die in 1992 wegens gewelddadigheden niet konden plaatsvinden) heeft afgelast. De grondwetswijziging behaalde gemakkelijk de desgewenste gekwalificeerde meerderheid omdat de meeste parlementsleden van UNITA sinds twee jaar het huidige parlement boycotten en niet deelnemen aan de vergaderingen en stemmingen.

Savimbi sloot zich aan bij de kritiek van de UNITA parlementsleden. Hoewel Savimbi zegt zeer zeker bereid te zijn om dos Santos weer te ontmoeten, heeft dat nu geen zin zolang de MPLA niet duidelijk maakt dat het het vredesproces weer 'op de rails wil zetten'. Een dergelijke ontmoeting zou dan niet in Luanda plaatsvinden maar mogelijk in Brussel.

De MPLA werd door de Secretaris Generaal van UNITA beschuldigd van een 'eenzijdige houding en staatsgreepneigingen'. Dit alles betekent dat, hoewel het parlement met meerderheid van stemmen een besluit heeft genomen, Savimbi verwacht dat de regeringspartij een knieval zal maken en zich verontschuldigt over het gebrek aan consultatie met de oppositie. Uiteenlopende belangen zorgen ervoor dat de manier waarop een democratie dient te functioneren zeer uiteenlopend wordt geïnterpreteerd door de partijen. In het licht van het bovenstaande lijkt de aankondiging van de minister van buitenlandse zaken van Angola, Venancia da Moura, voorbarig. Da Moura zei 20 juli dat Savimbi en dos Santos elkaar zullen ontmoeten in september in Brussel tijdens een conferentie van donorlanden van Angola.

Topoverleg militairen zit vast

Tijdens een ontmoeting tussen de legerleider van de regering en de hoogste militair van UNITA, 19 juli,

heeft men geen overeenstemming kunnen bereiken over de vorming van een gezamenlijke legermacht. Volgens het protocol van Lusaka dienen de partijen een gezamenlijk legermacht te gaan vormen na demobilisatie en concentratie in bepaalde gebieden. Gezamenlijk beschikken beide partijen over 140.000 man troepen. Daarvan dienen 50.000 over te gaan naar de burgermaatschappij. Deze operatie dient de komende 18 maanden te worden uitgevoerd.

Van regeringszijde knaagt men nu aan een eerder overeengekomen principe, dat het toekomstige leger voor 50% uit ex-UNITA strijders zal bestaan. De regering wil daar nu een lager percentage van maken.

Dood 'Pedalé'

Tijdens een verblijf in Londen is de Angolese minister van defensie, Pedro Maria Tonha 'Pedalé' op 54 jarige leeftijd overleden, eind juli. Pedalé begon zijn carrière door zich in 1961 aan te sluiten bij de onafhankelijkheidsbeweging. Hij ontving een militaire training in Marokko. Nadat hij in 1967 bij een mijnontploffing tijdelijk het licht in zijn ogen kwijt raakte, verlegde hij zijn activiteiten richting de politiek. De laatste 15 jaar was hij minister van defensie van Angola. Evenals Pedalé hebben de belangrijkste politici in Angola hun sporen verdiend in de nationalistische strijd voor de onafhankelijkheid van hun vaderland.

GEBEURTENISSEN IN BURUNDI EN RWANDA

van 1 juli tot 28 juli 1995

Tint Elgersma

Enkele maanden geleden besloot de Nederlandse krijgsmacht een noodhulpteam samen te stellen voor een eventuele missie naar Burundi en omgeving. Ruim 300 man werden 'geearmarkt'. Binnen vier weken moesten deze eenheden ter plaatse kunnen zijn. Ter ondersteuning van de missie volgde de Infoscoop enkele maanden lang de gebeurtenissen in Burundi en Rwanda van nabij.

Het eventuele uitzendingsgebied van het noodhulpteam is nu uitgebreid naar alle continenten. Voorlopig voor de laatste maal doet de infoscoop verslag van de meest recente ontwikkelingen in het 'gebied van de grote meren'. Op het moment dat uitzending enigszins waarschijnlijk lijkt zal de draad worden opgepakt.

Hoewel de aandacht voor Burundi en Rwanda in de pers is geluwd, staan de ontwikkelingen niet stil. Burundi bevindt zich nog steeds in een neergaande spiraal. In de hoofdstad van Burundi, Bujumbura, ontwikkelt zich een vorm van apartheid tussen Afrikanen onderling, woonwijken worden door het leger gezuiverd. De noordelijke provincies lijken nauwelijks nog onder controle te staan van het Burundese leger. Enkele geruchten zijn genoeg om duizenden Hutu's op de vlucht te doen slaan. Tanzania heeft schoon genoeg van al die vluchtelingen op zijn grondgebied. Of de houding van Zaïre stabiliserend of destabiliserend werkt is niet duidelijk.

Wat betreft Rwanda is de toestand in het land zelf gespannen maar stabiel. Vooral de vluchtelingenkampen in Zaïre baren zorgen. De steeds beter bewapende vluchtelingen creëren problemen zowel in gastland Zaïre als in Rwanda. De invallen van deze vluchtelingen in Rwanda zijn steeds gedurfter en professioneler. Een deel van de controverses draait sinds kort om de wapenleveranties van o.a. Westerse landen aan de regio.

De VN maakt echter voorlopig geen aanstalten om een dergelijke missie uit te voeren. De meeste landen in de regio zeggen geen behoefte te hebben aan VN bemoeienis. De UNAMIR missie in Rwanda is sterk in omvang en ambitie gereduceerd. Ook de Organisatie van Afrikaanse Eenheid (de OAE) is voorzichtig om niet zijn vingers aan het conflict te branden.

Voor dit overzicht is o.a. gebruik gemaakt van de volgende periodieken: De Volkskrant, De Standaard, Le Soir, The International Herald Tribune en Le Monde.

BURUNDI

Gewelddadigheden

Aanvallen in verschillende delen van het land leiden op 5 juli tot minstens 50 doden. De gewelddadigheden vinden plaats in het Noorden en Midden van het land. Zes dagen later komen 48 personen om door schutters die het vuur openden en granaten lanceerden op de markt van Cagizo in de stad Muyinga (Noord Oost Burundi). De aanslag vond plaats tijdens het bezoek van een delegatie van de OAE.

Op 15 juli zijn zeven doden en zes gewonden gevallen bij ongeregelde heden in Bujumbura en omgeving. Een granaat ontplofte op 16 juli voor het gebouw van het Rode Kruis in Bujumbura. Als gevolg van de gewelddadigheden liep de laatste Hutuwijk van Bujumbura, Kamenge opnieuw leeg. De bewoners vluchtten uit angst tijdelijk de heuvels in. Het oplaaien van het geweld is volgens waarnemers gebruikelijk vlak voor de komst van belangrijke persoonlijkheden in Burundi. Pamfletten van extremistische Tutsi's beschuldigden de Secretaris Generaal ervan de Hutu's te bevoordelen.

Bij een incident, 24 juli, ten noorden van de hoofdstad komen tien Hutu's om het leven. De Burundese televisie

sprak van zeven doden. Dit gebeurde na een aanslag op twee autobussen waarschijnlijk door Tutsi' milities. Enkele van de slachtoffers zouden met stenen zijn gedood. Mogelijkerwijs was dit een vergelding van een actie van Hutu's 21 juli op de campus van Bujumbura waarbij 4 Tutsi's omkwamen. Laatstgenoemde actie was reeds een represaille naar aanleiding van een aanslag in juni op Hutu-studenten.

Geruchten zorgen ervoor dat opnieuw duizenden inwoners van de buurt Kamenge in Bujumbura op de vlucht zijn geslagen. De inwoners (met name Hutu's) vrezen zuiveringsacties van het leger zoals die reeds begin juni plaatsvonden.

Bemiddelingspoging

Een delegatie van de OAE bevindt zich van 9 tot 12 juli in Burundi voor een bemiddelingspoging om het uitbreken van een burgeroorlog in het land te voorkomen. De OAE wilde 26 en 27 juli in Addis Abeba (Ethiopië) een bijeenkomst beleggen van de verschillende politieke leiders in Burundi.

De leiders van de belangrijkste oppositiepartij (UPRONA) meldden de OAE dat ze geen reden zien om een dergelijke bijeenkomst buiten Burundi te houden. Eerder deze maand riepen de leiders van de UPRONA op tot ontbinding van het parlement. De OAE heeft de geplande conferentie uiteindelijk afgelast.

De OAE heeft in juni bedreigd met interventie in het land als er geen orde op zaken wordt gesteld. Een dergelijke interventie is echter alleen waarschijnlijk als ook Zuid Afrika en Nigeria de actie steunen. De meeste Afrikaanse landen die niet grenzen aan het conflictgebied hebben zich weinig enthousiast getoond om troepen te sturen.

Bezoek Boutros Ghali

Bujumbura was de laatste plaats in de tour die Boutros Ghali half juli door Afrika heeft gemaakt. Boutros Ghali liet zich vervoeren in een kogelvrije Chevrolet die speciaal hiervoor naar Bujumbura was overgevlogen. De meeste hoogwaardigheidsbekleders

ontving Boutros Ghali in zijn hotel, ook hield hij een speech in het parlement. Hij waarschuwde dat het geduld van de internationale gemeenschap soms ophoudt 'Als er geen positieve signalen komen, zullen de VN zich terugtrekken, zoals in Somalia. Het is als een chirurg. Hij slaagt niet in alle operaties. Er zijn patiënten die sterven.'

Tevens maakt de secretaris generaal bekend dat de VN het initiatief hebben genomen een onderzoek in te stellen naar de moord op de president van Burundi in 1993. Het onderzoek zal zich ook bezig houden met etnische gewelddadigheden die vlak na de aanslag plaatsvonden. De moord op de president was het begin van twee jaar etnische conflicten. Er is nooit een gerechtelijk onderzoek ingesteld na deze misdaden twee jaar geleden. De volstrekte wetteloosheid in Burundi wordt door velen gezien als één van de redenen van de talloze aanslagen. In september 1994 sloten de belangrijkste partijen in Burundi een overeenkomst om verdere gewelddadigheden stop te zetten. In die overeenkomst werd reeds voorgenomen een dergelijk onderzoek te starten.

RWANDA

EU continueert hulp

De EU heeft, 26 april, beslist weer verder te gaan met het verlenen van humanitaire hulp aan het regime in Kigali. Deze hulp was stop gezet na aanleiding van de affaire Kibeho, waarbij het Rwandese regeringsleger een bloedbad aanrichtte onder de vluchtelingen in een kamp in Zuid Rwanda. De hulp is vooral gericht op steun bij de huisvesting van vluchtelingen die terugkeren uit de buurlanden.

Viering val Kigali

In Kigali werd op 4 juli gevierd dat de stad precies een jaar geleden in handen viel van het oprukkende RPF. De bevolking werd uitgenodigd om in het Amohoro-sportstadion aan de festiviteiten mee te doen. 19 juli werd de eerste verjaardag gevierd van de installatie van de nieuwe regering van 'nationale eenheid'.

Onrust aan Zairese grens

Het APR heeft op 12 juli het vuur geopend op het kamp Panzi nabij Bukavu. Mortierbeschietingen en beschietingen met automatische geweren resulteerden in 4 doden (drie Zairese militairen en een Hutu-vluchteling).

Kinshasa maakt op 14 juli bekend dat de laatste drie maanden drie keer een dergelijke inval is gepleegd op zijn grondgebied vanuit Rwanda door het APR.

Artsen zonder Grenzen

Artsen zonder Grenzen (AzG) is, 7 juli, met nieuwe cijfers gekomen die een indruk geven van de abominabele omstandigheden in de Rwandese gevangenissen. 1 op de 8 gevangenen in de gevangenis in Gitarama is sinds september vorig jaar overleden. Het gebouw dat is berekend voor 400 gevangenen huist er momenteel 7.000. Per gevangene is er 1 m2 cel beschikbaar. De belangrijkste doodsoorzaken zijn malaria en dysenterie. Tevens is er ondervoeding geconstateerd. Vergelijkbare cijfers zijn reeds eerder verschenen over de gevangenis van Kigali.

Half juli werd Artsen zonder Grenzen zelf het middelpunt van een rel. De organisatie zou in Goma vluchtelingen op de loonlijst hebben staan die verdacht worden medeplichtig te zijn aan de massamoord van vorig jaar. Het ging met name om Angélique Mukandutiye, voormalig leidster van de 'Interahamwe' militie in de sector Rugenge, nabij Kigali. Naar aanleiding van de rel stelde AzG een onderzoek in naar het verleden van zijn lokaal ingehuurd krachten. Mukandutiye alsmede vijf collega's zijn inmiddels ontslagen.

Het aantal verdachten van de genocide is zo groot dat ook andere hulporganisaties moeite hebben gehad om uitsluitend Rwandezers met een onkreukbaar verleden in dienst te nemen.

Bezoek Boutros Ghali

Ondanks de gebeurtenissen in Srebrenica heeft de Secretaris generaal van de VN, Boutros Ghali, zijn reis

naar Afrika doorgezet. Dit toont opnieuw aan dat deze Secretaris Generaal wel degelijk gedeeltelijk zijn hart in Afrika heeft liggen. Het onthaal voor de Secretaris Generaal in Rwanda, 13 en 14 juli, was niet bepaald hartelijk. Rwandezes voelen zich in de steek gelaten door de VN sinds de genocide van vorig jaar. Boutros Ghali gaf toe dat de VN gefaald had maar, riep hij tijdens een toespraak, 'Alle schuldigen zullen gestraft worden!'. Ook Boutros Ghali zal weten dat dat slechts een vrome wens is.

De kritiek op het vertrek van de VN wentelde hij af door te stellen dat hij niet de middelen heeft om aan de lidstaten te zeggen dat ze moeten blijven.

De VN poogt nu waarnemers te sturen naar de buurlanden van Rwanda om wapenleveranties en infiltraties over de grenzen te kunnen vaststellen en veroordelen. De buurlanden hebben echter de aanwezigheid van VN-waarnemers geweigerd.

Boutros Ghali zou geen bezwaar hebben tegen het opheffen van het wapenembargo tegen Rwanda zelf.

Moord op onder-prefekt

De onder-prefekt van Ruhango (Centraal Rwanda), zijn echtgenote en drie andere personen zijn 28 juli vermoord. De onder-prefekt stond bekend als een gematigde Hutu. Van de daders is geen spoor.

Rwandese ballingen richten nieuwe partij op

In België hebben Rwandese ballingen, op 1 juli, een politieke partij opgericht 'Rwanda pour tous'. De partij wil een alternatief bieden naast de radicale Hutu en Tutsi bewegingen in het land. De huidige partijen zijn niet op verzoening uit aldus de ballingen.

Verdachte van genocide leidt mis in Ardeche

In Bourg-Saint-Andeol in de Franse Ardeche is begin juli een rel ontstaan rondom de pastoor Wenceslas Munyeshyaka. Munyeshyaka zou medeplichtig zijn aan de genocide vorig jaar in Rwanda. Maar de Franse

katholieke kerk heeft hem in bescherming genomen en laat hem de mis leiden.

De Belgische vreemdelingenpolitie heeft op 13 juli de Rwandees Joseph Kanyabashi het land uitgewezen. De uitwijzing zaaide verwarring onder Belgische advocaten. Kanyabashi werd verdacht van medeplichtigheid aan de genocide van vorig jaar, er liep een onderzoek tegen hem. Mocht dat onderzoek de verdenkingen bevestigen, dan zou hij worden uitgeleverd aan Rwanda, zo niet dan zou hij in België blijven. De huidige tussenoplossing heeft bij geen enkele partij tot begrip geleid.

ZAÏRE

Politieke crisis

Het diplomatenkorps gestationeerd in Kinshasa, hoofdstad van Zaïre, heeft op 3 juli geweigerd de voorlopig laatste zittingsdag van het overgangsparlement bij te wonen. De diplomaten wilden hiermee protesteren tegen het afzetten van Mgr Laurent Monsengwo, als voorzitter van dat parlement. Monsengwo werd afgezet toen de oppositie en de regering een tijdelijke alliantie aangingen. Veel politici vreesden de al te grote populariteit van Monsengwo. Monsengwo refereert aan zijn eigen afzetting als aan een staatsgreep.

De politieke crisis wordt een week later nog groter als dezelfde meerderheid in het parlement het mandaat van de huidige eerste minister Kengo wa Dendo ten einde verklaart. Kengo zou ruimte moeten maken voor een regering van nationale eenheid. Officieel verkeert Zaïre in een overgangsfase op weg naar een democratie. De overgangsfase zou worden afgesloten met verkiezingen. Het overgangsparlement heeft die verkiezingen zojuist twee jaar uitgesteld.

Bezoek Boutros Ghali

Op weg van Angola naar Burundi heeft Boutros Boutros Ghali een stop gemaakt in Gbadolite op 16 juli. Gbadolite is het geboortedorp van Mobutu en tevens de plaats van waaruit hij het land bestiert. Het was geen officiële bezoek maar een

tussenstop om technische redenen. Boutros Ghali heeft met Mobutu gesproken over het vluchtelingenprobleem in het Oosten van Zaïre. Mobutu deelde mee dat zijn land druk zal uit oefenen op de VN om het wapenembargo op Rwanda te handhaven.

TANZANIA

Tanzania wil af van vluchtelingen

De minister van Buitenlandse Zaken van Tanzania, Joseph Rwegasira, laat 18 juli weten dat zijn land de opvang van de 700.000 vluchtelingen in het Westen van Tanzania niet meer aan kan. 'Zij moeten naar huis en er kunnen zeker niet meer bij.'

Bij incidenten met de vluchtelingen hebben sinds 1 januari reeds 57 Tanzanianen het leven gelaten. De Tanzaniaanse regering ergert zich aan het gemak waarmee zowel het Burundese als het Rwandese regering de grenzen van Tanzania overtrekt om vluchtelingen te achtervolgen. Ook heeft de minister kritiek op het gebrek aan buitenlandse hulp bij de opvang van de vluchtelingen. De ongewenste aanwezigheid van de vluchtelingen lijkt een rol te gaan spelen in de parlementsverkiezingen van oktober dit jaar.

Volgens zegslieden van de UNHCR is de humanitaire situatie in de kampen in Tanzania op het ogenblik redelijk onder controle. De grootste problemen zijn de reguliere aanvoer van water en de vernieling van de natuur rondom de kampen. De vluchtelingen kappen al het hout in de wijde omtrek om te koken.

Om de invloed van de Hutu-milities te beperken en de rol van wilde geruchten terug te dringen probeert men nieuwe vormen van media te introduceren. In het grote vluchtelingenkamp Benaco is er tegenwoordig een dagelijks verschijnende krant. De Jesuit Refugee Service zet er een radiostation op 'radio-kwizera'. Kwizera betekent hoop.

LUCHT

WAT - WAAR - WANNEER

Met ingang van 1 juli 1995 is er bij 101 Mipel een nieuwe functie, OOGI (LUCHT) ONDVR, van kracht geworden. Deze functie wordt door de schrijver van dit stuk vervuld. Als luchtdoelartillerist heb ik veel te maken met o.a. vliegtuigen, helikopters en UAV's. Zodoende ben ik mij steeds meer gaan verdiepen in de technieken/mogelijkheden van dit materiaal en de luchtstrijdkrachten.

Eén van mijn taken is dan ook om gegevens, in een zeer vroeg stadium, aan te leveren over het optreden van de luchtstrijdkrachten en luchtverdedigingsmiddelen van landen, die een interessegebied vormen, waar mogelijk een crisisgebied zou kunnen ontstaan en waar Nederlandse eenheden naar uitgezonden zouden kunnen gaan worden. Een andere taak is het bijhouden van gegevens over crisisgebieden waar een crisisbeheersingsoperatie wordt uitgevoerd en deze aan het niveau te verstrekken dat de behoefte stelt.

Naast mijn werkzaamheden bij 101 Mipel heb ik tevens zitting in de werkgroep LUCHTDREIGING. In deze werkgroep zijn, behoudens mij

zelf, de kol Smilde, de kap Rietbergen en de adj van de Berg, allen van de luchtdoelartillerie, werkzaam. Over de werkzaamheden van deze werkgroep zal in een volgende INFOSCOOP nader worden ingegaan.

U ziet, dat ook het luchtruim en alles dat daar mee te maken heeft, eindelijk die aandacht krijgt die het nodig heeft.

Tevens zal ik door middel van het blad INFOSCOOP, uitgegeven door 101 Mipel, u op de hoogte houden over nieuwe ontwikkelingen inzake vliegtuigen, luchtstrijdkrachten en luchtverdedigingsmiddelen. Indien u vragen hebt over bovengenoemde onderwerpen, dan kunt u bellen naar *06-678-3078 101 Mipel/3 Mlgp. Wij zullen dan trachten uw vragen naar tevredenheid te beantwoorden. Ook staan wij open voor informatie en/of aanvullingen, waarvan u denkt dat deze voor ons van belang kunnen zijn.

Adjutant A.W. Breurkes

Kroatië

De luchtmacht van Kroatië heeft de beschikking over ca 11 gevechtshelikopters van het type Mi-24 Hind. Het zou hier gaan om het type Mi-24D Hind D. Het blijkt nu, dat men niet alleen over dit type kan beschikken, maar ook over de Mi-24V Hind E. Exacte gegevens over het aantal, dat men van ieder type heeft, is niet bekend.

Uiterlijke verschillen aan de hierboven genoemde gevechtshelikopter zelf, zijn nauwelijks waar te nemen. De enige zichtbare verschillen zijn de gemonteerde Shturm-V geleidingspod voor de vier 9M114 Shturm AT-6 Spiral antitankraketten (max bereik van 5 km) en de lanceerrails van de AT-6 (de Mi-24D Hind D is uitgerust met de 9M17P Falanga AT-2 Swatter). Buiten de rocket pods die ieder 32 raketten van 57 mm bevatten, kan de Mi-24V Hind E worden uitgerust met rocket pods, waarin zich 20 ongeleide raketten van 80 mm bevinden.

Andere wapensystemen die eventueel door de Mi-24V Hind E kunnen worden meegenomen zijn : een pod met hierin een kanon gemonteerd van 23 mm met 250 patronen en/of een pod met een granaatwerper met 300 granaten van 30 mm. Of deze wapensystemen daadwerkelijk worden meegevoerd door de Mi-24V Hind E van de Kroatische luchtmacht, is niet bekend.

COLOFON:

INFO-SCOOP Is een tweewekelijkse uitgave van 101 Mipel

Adres: Simon Stevinkazerne, MPC 13 D, Postbus 9012, 6710 HC Ede

Telefoon: 08380 -83055

Redactie: maj L. Hakvoort, tlnt Mori, aooi Menting

INFO-SCOOP wordt verzonden aan die instanties welke functioneel belang hebben bij actuele informatie.

De inhoud van de **INFO-SCOOP** is volledig samengesteld uit open bronnen. Overname uit deze publikatie is toegestaan mits de bron wordt vermeld.